

Stručni članak

NAŠA ŠUMSKA UČIONICA

Alenka Šturm

Osnovna škola Simona Jenka Kranj, područna škola Trstenik

Sažetak

U šumskoj učionici učenici istražuju, preispituju, promatraju, stvaraju, razvijaju društvene vještine i brižljiv odnos prema prirodi. Otkrivaju promjene koje se događaju u šumi tijekom različitih godišnjih doba i vremenskih uvjeta. Šuma djeluje umirujuće na učenike. Tu imaju neograničen prostor za igru, kretanje i istraživanje. Nastava u šumi je raznolika jer učenicima pruža velike mogućnosti za učenje kroz iskustvo. Kroz igru učenici uče, stječu različite vještine, samostalno razmišljaju, prosuđuju, razvijaju motoričke i funkcionalne sposobnosti, preuzimaju odgovornost za sebe i druge te potiču kreativnost. Svaka posjeta šume je nešto posebno, s daškom čarolije.

Ključne riječi: šumska učionica, šuma, podučavanje u prirodi, istraživanje, kretanje

1. Uvod: predstavljanje škole

Područna škola u Trsteniku nalazi se na idealnom položaju u podnožju velebnog Storžiča. Školu pohađa 64 učenika. U školu dolaze iz okolnih sela. Zbog udaljenosti, u školu se voze kombijem. U gotovo svakoj kući živi mališan koji već grije ili će tek grijati školske klupe. Zadatak učitelja u školi je prenijeti znanje učenicima, na razigran i zanimljiv način. Nastavu organiziramo u skladu s nastavnim programom i težimo cjelovitom razvoju osobnosti učenika. U školi želimo da svaki učenik razvije pozitivnu sliku o sebi i da znanje stječe suvremenim načinom rada. Različitim sredstvima i pomagalima omogućujemo napredak svakog učenika. Škola je poznata po ljubaznim, vrijednim i zadovoljnim učenicima. Prednost naše male škole je što se svi učenici međusobno poznaju, a svi učitelji poznaju sve učenike. »Mala škola je poput bisera koji raste, bogati se i pokazuje u svojim najljepšim duginim bojama.«(autor nepoznat)

2. Šumska učionica

U neposrednoj blizini naše škole nalazi se šuma. Tijekom školske godine roditelji učenika, uz pomoć mještana, uređuju našu učionicu na otvorenom. Šuma je prostor kojega koristimo kao učionicu, vježbaonicu, igraonicu i kutak za istraživanje. Organiziranje nastave u šumi zahtjeva pažljivu i detaljnu pripremu. Omogućuje neposredno učenje promatranjem i ispitivanjem. Predstavlja kreativni prostor koji pruža iskustvo i osobni razvoj. Učenici se kroz igru uče kontroli i razvijaju društvene vještine. U to su vrijeme fizički aktivni, testiraju vlastite snage i mogućnosti, razvijaju sposobnost komunikacije i suradnje. Iskustvena metoda obuhvaća iskustva i osjećaje, potiče i jača razvoj osobnosti. Želja za istraživanjem nepoznatog motivira i potiče učenike na suradnju, razvija njihovo samopouzdanje i prepoznavanje vlastitih mogućnosti i odgovornosti, što obuhvaća samostalno razmišljanje i rasuđivanje. Nastava ili igra u neposrednom prirodnom okruženju je put do zdravlja naše djece. Rezultat je bolja opća dobrobit, psihičko i tjelesno zdravlje te posljedično više »zdravih vrtića i škola«. Djeca vole takvu vrstu nastave ili vođenih aktivnosti i pritom se dobro osjećaju. Zbog toga ostvaruju i bolji uspjeh [3]. Današnje vrijeme donosi u škole i domove učenika sve više sjedenja i rada na elektroničkim uređajima. Zbog toga često koristimo prirodne blagodati u blizini škole za nastavu u prirodi. Nastava u šumi je vrlo raznolika. Učenicima pruža velike mogućnosti za iskustveno učenje. Naša šumska učionica traje čitavu godinu jer se neprestano mijenja. Učenicima pruža neograničene mogućnosti za kretanje po raznim igračkama (ljestve, debla, odrezani panjevi, ljuljačke...) koje su izradili njihovi roditelji i mještani. Šumsku čaroliju uljepšavaju šatori i razna skrovišta koje su učenici sami izradili od grana i materijala pronađenog u šumi. Šuma je čarobno okruženje za učenike i služi kao izvrsno polazište za istraživanje prirode, uspostavljanje kontakata s prijateljima i jačanje dobrih odnosa.

2.1. Aktivnosti u šumskoj učionici

U poslijepodnevnim satima više puta obilazimo šumsku učionicu u odjelu produženog boravka. U nastavku ću vam predstaviti primjer rada u našoj šumskoj učionici. U svakom pojedinom kutku nalaze se upute za učenike.

SPORTSKI KUTAK

- Trči oko označenog drveća.
- Odaberi drvo i radi skokove oko njega.
- Preskači deblo.
- Hodaj po panjevima, nastavi put po trupcu i završi penjanjem po ljestvama.
- Podiži tijelo na deblu.
- Vrti se na vrtuljku.



GLAZBENI KUTAK

- Pred sobom imaš sličice različitih šumskih životinja (medvjed, vjeverica, jež, lisica, zec).
- Odaberi životinju, zapjevaj pjesmicu i zapleši.
- Primjer pjesmica: Zajček al se ne bojiš; Lisička je prav zvita zver; Ježek teka, teka;
Veverica; Medved godrnjavček.

LIKOVNI KUTAK

- Napravi sliku od prirodnih materijala koje pronađeš u svojoj blizini. Upotrijebi svoju maštu.
- Sliku izradi na stoliću ili šumskom tlu.



STVARALAČKI KUTAK

- Napravi nastambu ili šator od grana i materijala koje pronađeš u svojoj blizini.



MATEMATIČKI KUTAK

- Razvrstaj štapove koje pronađeš u šumi po debljini, počevši od najtanjih.
- Razvrstaj drvene palice po veličini, od najvećeg do najmanjeg.
- Razvrstaj plodove i lišće po boji.



ISTRAŽIVAČKI KUTAK

Upotrijebi osjetila:

- vid: Pozorno pogledaj oko sebe. Što vidiš?
- sluh: Zatvori oči i osluhni. Što čuješ?
- njuh: Udahni. Što mirišeš?
- dodir: Zatvori oči. Dodirni deblo, zemlju, češer... Što osjećaš?
- okus: Što bi od svega što vidiš oko sebe mogao/-la isprobati?



KUTAK ZA DETEKTIVE

- Pažljivo promotri (iznad sebe, ispod sebe, oko sebe) i potraži:
- nešto šareno,
- nešto mokro,
- nešto sitno,
- znakove životinjskog prisustva (tragovi, perce, odgrizen list, dio gnijezda...),
- nešto tajanstveno.



3. Zaključak

U današnje vrijeme, kada je zbog epidemije koronavirusa mnogo stresnih čimbenika, učitelji su posebno svjesni važnosti prvih i najosjetljivijih godina prijelaza u školu. U područnoj školi dijete može lakše savladati prijelaz iz vrtića u školu, grupe su manje, zbog čega se učitelj može lakše posvetiti svakom pojedinačnom djetetu. Škola svojim učenicima nudi mnoštvo znanja, samopouzdanje i vrednote koje će ih pripremiti za život. Susrećemo se s radostima djetinjstva i poteškoćama koje donosi odrastanje. Nastojimo pomoći učenicima, usmjeriti ih i pokazati da ustrajnim radom mogu postići mnogo. Prednost naše šume je što nastavu možemo izvoditi u prirodi i šumi. U šumi učenici nisu ograničeni, a na vidjelo izlaze njihova istraživačka priroda i domišljatost. Uče se različitim vještinama: ustrajnosti, kreativnosti, rješavanju raznih zadataka, borave na svježem zraku i mnogo se kreću. Šumska učionica je pravi prostor za učenje, oslobađanje energije i učenje novog. Za kraj, kao što je napisao Antoine de Saint-Exupery u knjizi Mali princ: »Samo se srcem može ispravno vidjeti: ono što je važno je oku nevidljivo.«

4.Literatura

- [1.]Cornell, J. (1994). Približajmo naravo otrokom. Celje: Mohorjeva družba.
- [2.]Györek,N.(2012): Povabilo v gozd srečnih otrok. Evalvacijsko poročilo s priporočili za pedagoške delavnice. Kamnik: samozaložba.
- [3.]Györek, N. (2014): Otroci potrebujemo gozd. Institut za šumsku pedagogiju i Vrtić Antona Medveda Kamnik. Kamnik: Institut za šumsku pedagogiju i Vrtić Antona Medveda Kamnik.